

De Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022

Hoe gaat het met de volwassenen in Voorne aan Zee?

Onderzoek en Business Intelligence

GGD
Rotterdam-
Rijnmond

Wie zijn wij?

Onderzoek en Business Intelligence
is een afdeling binnen de gemeente Rotterdam.

De afdeling verzamelt informatie en doet onderzoek voor het maken en uitvoeren van beleid door de gemeente Rotterdam. Het onderzoek gaat over onderwerpen als gezondheid, zorg, onderwijs, re-integratie, demografie, ruimtelijke ordening en veiligheid. Soms is de gemeentelijke organisatie het onderwerp, vaker gaat het over de stad en haar bewoners. Het doel is steeds om met deze verzamelde kennis het beleid en de bedrijfsvoering van de gemeente te verbeteren.

Auteurs

Gea Schouten (1975) werkt vanaf 2001 als onderzoeker bij de gemeente Rotterdam. Zij doet onderzoek ter ondersteuning van het lokaal gezondheidsbeleid en is betrokken bij de uitvoering van de GGD Gezondheidsmonitors voor kinderen, jongeren en volwassenen.

Nathalie Koene-Smit (1984) werkt vanaf 2010 als onderzoeker bij de gemeente Rotterdam. Zij doet onderzoek ter ondersteuning van het lokaal gezondheidsbeleid en is betrokken bij de uitvoering van de GGD Gezondheidsmonitors voor kinderen, jongeren en volwassenen.

Colofon

Gemeente Rotterdam, afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI)

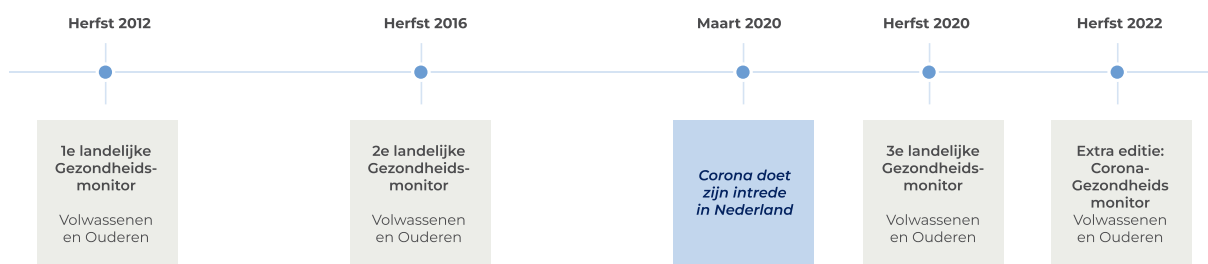
Datum: 20 juni 2023
Projectnummer: 4030
Vragen: Gezondheidsmonitor@Rotterdam.nl
Meer informatie: www.gezondheidinkaart.nl

GGD
Rotterdam-
Rijnmond

Voorwoord

De Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen is een landelijk vragenlijstonderzoek naar de gezondheid, het welzijn en de leefgewoonten onder inwoners van 18 jaar en ouder in Nederland. GGD'en voeren dit onderzoek elke vier jaar uit, samen met het RIVM, CBS en GGD GHOR Nederland. Dat doen zij in opdracht van de gemeente. Gemeenten zijn verplicht iedere vier jaar de gezondheidssituatie van inwoners in kaart te brengen. Bij rampen en crises is het extra belangrijk om de gezondheidssituatie te volgen. De coronapandemie is daar een voorbeeld van. Daarom is in het najaar van 2022 een extra meting uitgevoerd: de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022. Deze meting volgde twee jaar na de laatste meting in 2020 en vier maanden na afschaffing van de laatste coronamaatregelen. In Nederland werden ruim een miljoen mensen uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen; 34% van hen deed mee. De resultaten van het onderzoek vormen een belangrijke basis voor de invulling en ontwikkeling van het lokale gezondheidsbeleid. Zo kan bijvoorbeeld blijken dat er meer hulp nodig is voor bepaalde groepen inwoners of dat er extra voorzieningen nodig zijn in een bepaald gebied. Meer informatie over hoe het onderzoek landelijk is uitgevoerd, is te vinden op de website van [Monitorgezondheid](https://monitorgezondheid.nl).

Netwerk GOR (Gezondheidsonderzoek bij Rampen)

De GGD'en voeren de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 uit in het kader van de Integrale Gezondheidsmonitor COVID-19. Hierbij wordt samengewerkt met GGD GHOR Nederland, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), het Nivel en ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum, samen het Netwerk GOR.

Het onderzoek is bedoeld om de fysieke en mentale gezondheidseffecten als gevolg van de coronapandemie onder de Nederlandse bevolking inzichtelijk te maken.

ZonMw is namens het ministerie van VWS opdrachtgever van de monitor.

Meer informatie over hoe het onderzoek landelijk is uitgevoerd, is te vinden op de website van [Monitorgezondheid](https://monitorgezondheid.nl).

Inhoud

1	Leeswijzer	5
2	Algemene Gezondheid	6
2.1	Gezondheidsbeleving	6
2.2	Langdurige ziekten en aandoeningen	6
3	Gevolgen van de coronapandemie	7
3.1	Niet-specifieke gezondheidsklachten	7
3.2	Langdurige klachten na corona-besmetting	7
3.3	Positieve en negatieve gevolgen	7
3.4	Ingrijpende gebeurtenissen	8
3.5	Uitgestelde zorg	8
4	Overgewicht, bewegen en sporten	10
4.1	Overgewicht	10
4.2	Bewegen en sporten	10
5	Alcoholgebruik en roken	11
5.1	Alcoholgebruik	11
5.2	Roken	11
6	Mentale gezondheid	12
6.1	Aandacht voor mentale gezondheid	12
6.2	Psychische klachten	12
6.3	Angst en depressie	12
6.4	Suicidegedachten	12
7	Stress en veerkracht	14
7.1	Stress	14
7.2	Veerkracht	14
8	Eenzaamheid en emotionele steun	15
8.1	Eenzaamheid	15
8.2	Emotionele steun	15
9	Mantelzorg en vrijwilligerswerk	16
9.1	Mantelzorg geven	16
9.2	Zwaar belaste mantelzorger	16
9.3	Vrijwilligerswerk	16

10 Financiële situatie	17
10.1 Inkomen	17
10.2 Moeite met rondkomen	17
11 Wat valt op in Voorne aan Zee?	18
12 Contact en bronverwijzing	20
Bijlage A Indicatoren GALA	21

1 Leeswijzer

Dit rapport beschrijft de belangrijkste resultaten van de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 voor Voorne aan Zee. Per thema wordt beschreven hoe de situatie in 2022 was in Voorne aan Zee. Waar mogelijk en relevant wordt ook getoond hoe de situatie zich heeft ontwikkeld over de tijd, of er verschillen zijn tussen groepen inwoners en of er verschillen zijn met de regio en Nederland.

Wie deden mee aan het onderzoek?

Personen van 18 jaar en ouder woonachtig in Nederland namen deel aan het onderzoek. Het CBS selecteerde willekeurig personen uit de Basisregistratie Personen (BRP) die zijn uitgenodigd voor deelname aan de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022. Dit noemen we een steekproef. De geselecteerde personen vertegenwoordigen de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder.

In de regio Rotterdam-Rijnmond hebben 18.283 inwoners deelgenomen aan de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022. In Voorne aan Zee deden 2.073 mensen mee. Dit is een respons van 32% en dat is iets hoger dan gemiddeld in de regio Rotterdam-Rijnmond (28%).

Zijn uitkomsten representatief voor de inwoners van een gemeente?

Niet elke groep personen neemt in gelijke mate deel aan het onderzoek. Het responspercentage verschilt bijvoorbeeld tussen gemeenten, leeftijdsgroepen en migratieachtergrond. Daarom zijn de cijfers door middel van weging representatief gemaakt voor de inwoners in Voorne aan Zee. Er is gewogen naar geslacht, leeftijd, burgerlijke staat, financiële situatie, gebied en herkomst.

Respondentgroepen die relatief minder vaak hebben meegedaan tellen op deze manier wat zwaarder mee en respondentgroepen die vaker hebben meegedaan tellen wat minder zwaar mee.

Betrouwbaarheid van resultaten

Om de betrouwbaarheid van de resultaten en de privacy van de respondenten te waarborgen, worden resultaten alleen getoond als een minimum van 50 respondenten de vraag heeft ingevuld en een minimum van 5 respondenten een specifiek antwoord. Indien de aantallen te laag zijn, wordt een – getoond. Alle resultaten in deze rapportage zijn afgerond op hele percentages.

Wanneer noemen we een verschil?

Verschillen tussen jaren, groepen en gebieden worden aangemerkt als 'verschil' als de resultaten minstens 3-procentpunten van elkaar verschillen. Er is ook getoetst of een verschil statistisch significant is. Als een verschil van 3-procent niet significant is, wordt dit in de tekst vermeld.

Waarmee wordt de gemeente vergeleken?

In dit rapport wordt de gemeente vergeleken met het landelijk gemiddelde en de regio exclusief Rotterdam. In de figuren wordt hiervoor de term regiogemeenten gebruikt.

Welke term wordt gebruikt voor opleidingsniveau?

In de figuren zijn drie opleidingsniveaus weergegeven. De onderstaande termen worden gebruikt:

- Laagopgeleid: Geen opleiding, lager onderwijs, lbo, mavo
- Middenopgeleid: Mbo, havo, vwo
- Hoogopgeleid: Hbo, wo

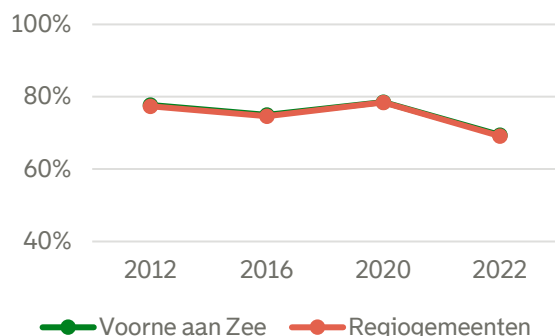
2 Algemene Gezondheid

2.1 Gezondheidsbeleving

Gezondheid is meer dan de afwezigheid van lichamelijke klachten. De gezondheidsbeleving is daarom een belangrijke maat om de algemene gezondheid te meten onder de bevolking. Mensen kunnen zelf het beste aangeven hoe zij hun eigen gezondheid ervaren.

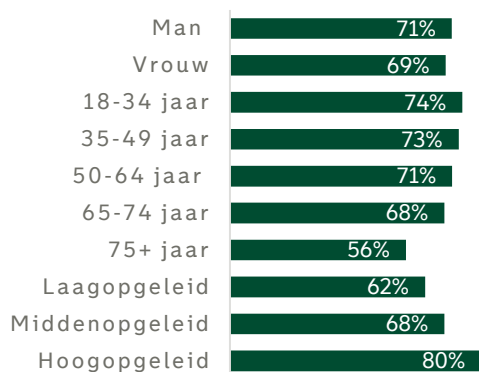
In Voorne aan Zee ervaart **69%** van de inwoners van 18 jaar en ouder de eigen gezondheid als (zeer) goed. Dat is gelijk aan de regio (**69%**) en Nederland (**70%**). De ervaren gezondheid is gedaald ten opzichte van 2020. Het betreft vooral een daling bij de 18- t/m 64-jarigen (**83%** in 2020 en **72%** in 2022). Let wel, in het eerste coronajaar werd de gezondheid juist vaker als (zeer) goed ervaren dan in de jaren ervoor.

Figuur 2.1. Aandeel inwoners (18+) met een (zeer) goed ervaren gezondheid

75-plussers ervaren hun gezondheid het minst vaak als (zeer) goed en hoogopgeleiden ervaren hun gezondheid het vaakst als (zeer) goed.

Figuur 2.2. Ervaart de gezondheid als (zeer) goed

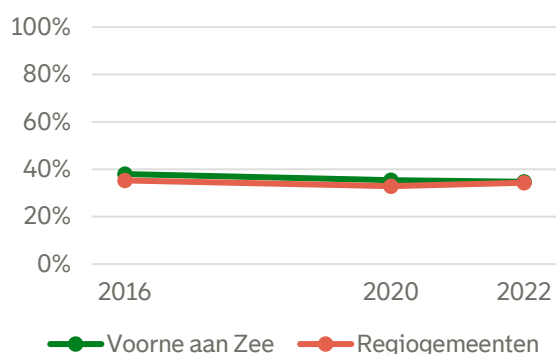

2.2 Langdurige ziekten en aandoeningen

Met name op latere leeftijd krijgen mensen te maken met langdurige ziekten of aandoeningen. Denk hierbij aan hart- en vaatziekten, diabetes, kanker en artrose. Met de toenemende vergrijzing neemt ook het aantal mensen met een langdurige ziekte of aandoening toe. Voorkomen van ziekten en aandoeningen is van belang voor een goede kwaliteit van leven en het verminderen van het zorggebruik.

Het percentage met een langdurige ziekte of aandoening is ten opzichte van 2020 gelijk gebleven.

Figuur 2.3. Aandeel inwoners (18+) met een langdurige ziekte of aandoening

Niet iedereen met een langdurige ziekte of aandoening heeft hier ook daadwerkelijk last van. Het is belangrijk om te kijken naar het aandeel mensen dat beperkt is in het dagelijks leven door de gezondheid. In Voorne aan Zee is **33%** (ernstig) beperkt in het dagelijks leven vanwege problemen met hun gezondheid. Dat is vergelijkbaar met de regio (**31%**) en hoger dan in Nederland (**30%**). Opvallend is dat inwoners van 18 t/m 64 jaar vaker aangeven beperkt te zijn dan hun leeftijdsgenoten in Nederland (**29%** versus **25%**). 65-plussers daarentegen zijn juist minder vaak beperkt (**41%** versus **45%**).

3 Gevolgen van de coronapandemie

3.1 Niet-specifieke gezondheidsklachten

Na ingrijpende gebeurtenissen kunnen mensen bepaalde gezondheidsklachten ontwikkelen die moeilijk te diagnosticeren zijn. Zo kan het zijn dat mensen ingrijpende gebeurtenissen hebben meegemaakt tijdens de coronapandemie, die gezondheidsklachten veroorzaken. De klachten kunnen meerdere orgaansystemen betreffen, zoals het hart- en vaatstelsel of het zenuwstelsel. De oorzaak van de klachten is vaak onbekend of onduidelijk, ook na bezoek aan een arts. In de vragenlijst is gebruik gemaakt van de 'Symptoms and Perceptions' (SaP) vragenlijst om tot de onderstaande resultaten te komen.

94% van de inwoners rapporteert één of meer gezondheidsklachten in de laatste maand. **67%** heeft chronisch last van klachten (langer dan zes maanden) en **57%** heeft in het laatste jaar de huisarts bezocht voor deze klachten.

De meest genoemde langdurige klachten zijn:

- Klachten aan been/heup/knie/voet (**26%**)
- Vermoeidheid (**26%**)
- Rugklachten (**21%**)

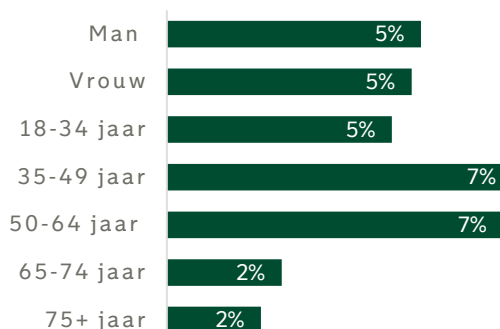
3.2 Langdurige klachten na corona-besmetting

Long covid of post-COVID zijn langdurige klachten nadat iemand besmet is geweest met het SARS CoV-2 virus ('coronavirus'). Als deze klachten minimaal drie maanden aanhouden, dan is er sprake van post-COVID. De klachten die mensen rapporteren zijn heel divers en gaan vaak gepaard met vermoeidheid en concentratie- en geheugenproblemen.

In Voorne aan Zee heeft **10%** van de inwoners van 18 jaar en ouder nog last van klachten ten gevolge van een besmetting met het coronavirus. **5%** van de inwoners van 18 jaar en ouder heeft nog last van langdurige klachten (langer dan drie

maanden) na een coronabesmetting. Inwoners van 35 t/m 64 jaar rapporteren vaker langdurige klachten.

Figuur 3.1. Is meer dan 3 maanden geleden besmet met het coronavirus en heeft nog last van klachten

3.3 Positieve en negatieve gevolgen

In Voorne aan Zee ervaren inwoners van 18 jaar en ouder nog zowel positieve als negatieve gevolgen van de coronaperiode.

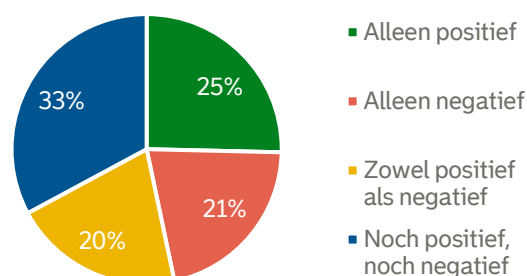
Top 3 **Positieve** gevolgen:

1. Ik beweeg meer (**14%**)
2. Meer rust (**14%**)
3. Thuiswerken of thuisonderwijs volgen (**12%**)

Top 3 **Negatieve** gevolgen:

1. Minder contact met familie of vrienden (**16%**)
2. Ik beweeg minder (**10%**)
3. Ik zit minder goed in mijn vel (**9%**)

Figuur 3.2. Ervaren gevolgen van de coronaperiode

3.4 Ingrijpende gebeurtenissen

Twee jaar lang was Nederland in de greep van het coronavirus. Om verspreiding van het virus tegen te gaan, werden van maart 2020 tot maart 2022 maatregelen genomen, zoals lockdowns en anderhalve meter afstand. Ook waren er mensen die in quarantaine moesten, in het ziekenhuis belanden of overleden. Sommige gebeurtenissen zijn zo ingrijpende dat ze kunnen leiden tot een posttraumatische stressstoornis (PTSS). Met de PTSS Checklist (PCL-5) is gekeken hoeveel mensen symptomen hebben van PTSS. In zulke gevallen kan hulp en ondersteuning nodig zijn. In de coronaperiode stond de zorg onder grote druk en werd sommige zorg uitgesteld. Een deel van deze zorg moet nog worden ingehaald.

Een deel van de ingrijpende gebeurtenissen die men meemaakte in de coronaperiode, had te maken met het coronavirus en de maatregelen. **57%** van de inwoners maakte een ingrijpende coronagerelateerde gebeurtenis mee. Eén op de vijf (**19%**) heeft daar nog last van, vooral van het meemaken van:

1. Angst voor zichzelf of naaste om corona te krijgen (**13%**)
2. Door de coronamaatregelen geen afscheid kunnen nemen van iemand die is overleden (**4%**)
3. Het in het ziekenhuis hebben gelegen van een naaste door corona (**3%**)

1% van de inwoners heeft een verhoogd risico op PTSS door het meemaken van een ingrijpende coronagerelateerde gebeurtenis.

3.5 Uitgestelde zorg

13% van de inwoners had tijdens de coronaperiode zorg nodig van bijvoorbeeld de huisarts of psycholoog, maar ontving die zorg niet of pas later. **2%** van de inwoners heeft de zorg nog niet ontvangen, maar heeft deze wel nodig. Dat is vergelijkbaar met de regio (**3%**) en Nederland (**3%**).

3% van de inwoners die tijdens de coronaperiode te maken had met uitgestelde zorg, ervaart daar nu nog negatieve gevolgen van, zoals (meer) klachten of stress. Dat is gelijk aan de regio (**3%**) en Nederland (**3%**).

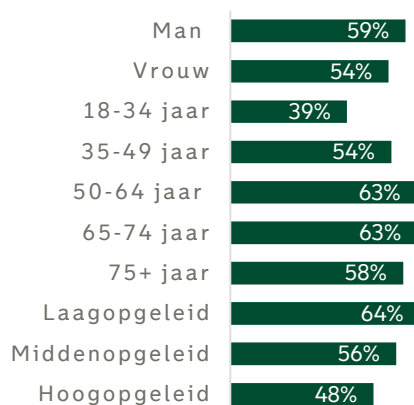
4 Overgewicht, bewegen en sporten

4.1 Overgewicht

Overgewicht (BMI van 25 of hoger) is na roken de belangrijkste oorzaak van ziekten in Nederland volgens het Nationaal Preventieakkoord. Het streven is dat het percentage volwassenen met overgewicht in 2040 daalt naar 38%. Om dat te bereiken wordt onder meer ingezet op het stimuleren van sporten en bewegen. In 2040 moet 75% van de Nederlanders voldoen aan de Beweegrichtlijn. Deze richtlijn geeft aan hoeveel beweging nodig is voor een goede gezondheid.

In Voorne aan Zee heeft **56%** van de inwoners van 18 jaar en ouder overgewicht. Dit is vergelijkbaar met de regio (**55%**) en meer dan in Nederland (**50%**). Ruim een derde (**35%**) heeft matig overgewicht en één op de vijf (**21%**) heeft ernstig overgewicht. Het aandeel inwoners met obesitas is hoger dan gemiddeld in de regio (**18%**) en Nederland (**15%**). Dit geldt zowel voor 18- t/m 64-jarigen als voor inwoners van 65 jaar en ouder.

Figuur 4.1. Heeft overgewicht (BMI ≥ 25)

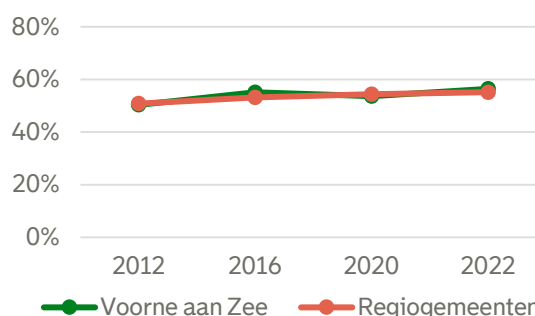

Nederlandse Beweegrichtlijn

- Beweeg minstens 150 minuten per week matig intensief;
- Doe minstens twee keer per week spier- en botversterkende oefeningen;
- Voor ouderen: combineer dit met balansoefeningen.

Overgewicht komt vaker voor bij 50-plussers, en minder vaak bij hoog opgeleiden.

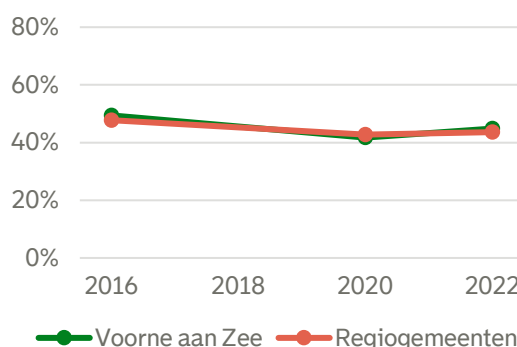
Figuur 4.2. Heeft overgewicht (BMI ≥ 25) 18+

4.2 Bewegen en sporten

Ruim vier op de tien (**45%**) inwoners voldoen aan de Nederlandse Beweegrichtlijn. Dit is gelijk aan de regio (**44%**) en Nederland (**47%**). Inwoners van 18 t/m 64 jaar voldoen minder vaak aan de richtlijn dan hun leeftijdsgenoten in Nederland (**47%** versus **50%**). 65-plussers voldoen vaker aan de norm dan gemiddeld in de regio (**40%** versus **35%**), maar vergelijkbaar met hun leeftijdsgenoten in Nederland (**39%**). Het percentage inwoners dat voldoende beweegt, is ten opzichte van 2020 gelijk gebleven.

Figuur 4.3. Voldoet aan de beweegrichtlijn 18+

De helft (**49%**) van de inwoners sport minstens één keer per week. Dat is vergelijkbaar met de regio (**50%**) en lager dan in Nederland (**54%**). In Voorne aan Zee sporten 18- t/m 64-jarigen minder vaak dan hun leeftijdsgenoten in Nederland (**55%** versus **59%**).

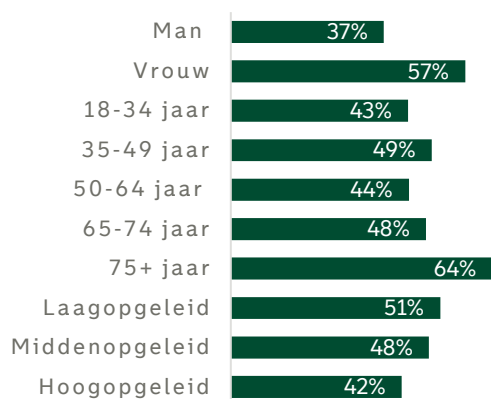
5 Alcoholgebruik en roken

5.1 Alcoholgebruik

Samen met overgewicht zijn problematisch alcoholgebruik en roken de speerpunten van het Nationaal Preventieakkoord. Het doel is om in 2040 een rookvrije generatie te hebben en overmatig alcoholgebruik te verminderen van 8,8% naar 5%.

De Gezondheidsraad adviseert volwassenen van 18 jaar en ouder om geen alcohol te drinken of in ieder geval niet meer dan één glas per dag. Dit advies richt zich op het voorkomen van chronische ziekten. De helft (**48%**) van de inwoners van 18 jaar en ouder drinkt niet meer dan één glas alcohol per dag en voldoet hiermee aan de huidige richtlijn. Inwoners van 18 t/m 64 jaar voldoen vaker aan de richtlijn dan hun leeftijdsgenoten in Nederland (**45%** versus **39%**).

Figuur 5.1. Drinkt niet of maximaal 1 glas per dag

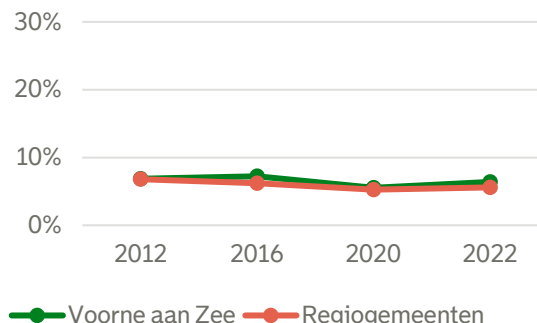

In Voorne aan Zee is **6%** van de inwoners een 'overmatige drinker' en **7%** een 'zware drinker'.

Overmatig drinken: meer dan 14 glazen alcohol per week voor vrouwen en 21 glazen alcohol voor mannen.

Zwaar drinken: minstens één keer per week ten minste 4 glazen alcohol per dag voor vrouwen en 6 glazen alcohol per dag voor mannen.

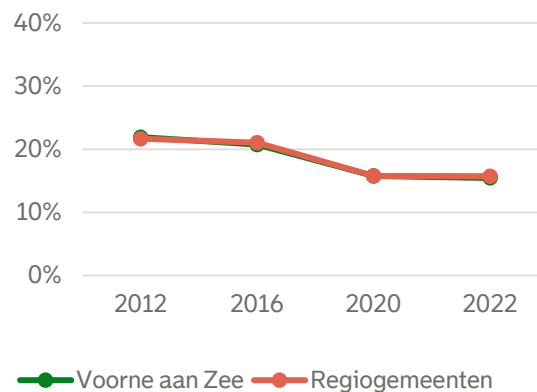
Figuur 5.2. Overmatige drinker 18+

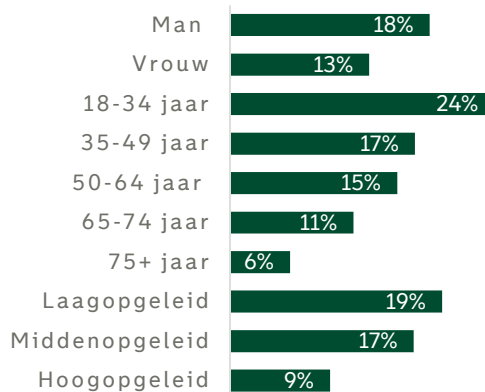
5.2 Roken

15% van de inwoners van Voorne aan Zee rookt tabak. Dit is vergelijkbaar met het aandeel in 2020 en het regionale en Nederlands gemiddelde (**16%**). Over het algemeen roken er meer mannen. Ook roken 18- t/m 34-jarigen vaker en 75-plussers en hoogopgeleiden minder vaak.

Figuur 5.3. Rokers 18+

Figuur 5.4. Rokers

6 Mentale gezondheid

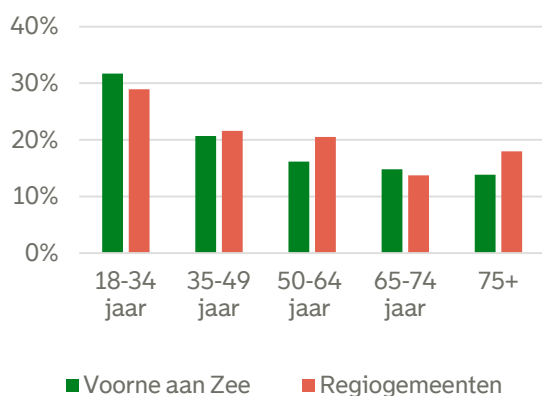
6.1 Aandacht voor mentale gezondheid

In de landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 is extra aandacht gekomen voor de mentale gezondheid van jongeren en jongvolwassenen. En al eerder is in 2017 is begonnen met het Meerjarenprogramma Depressiepreventie. Onze regering wil ook het Preventieakkoord uitbreiden met 'mentale weerbaarheid'. Mentale gezondheid is een van de thema's in Gezond en Actief Leven Akkoord. Aan het begin van de coronaperiode werd duidelijk dat de pandemie invloed heeft op de mentale gezondheid van mensen. Hieronder wordt ingegaan op enkele specifieke aspecten hiervan.

6.2 Psychische klachten

Psychische klachten zijn gemeten met de Mental Health Inventory 5 (MHI-5). In Voorne aan Zee heeft bijna één op de vijf (19%) van de volwassenen psychische klachten ervaren in de maand voor het onderzoek. Dit is vergelijkbaar met de regio (21%) en Nederland (21%). Vooral volwassenen tot 50 jaar hebben psychische klachten. Vrouwen hebben vaker psychische klachten dan mannen.

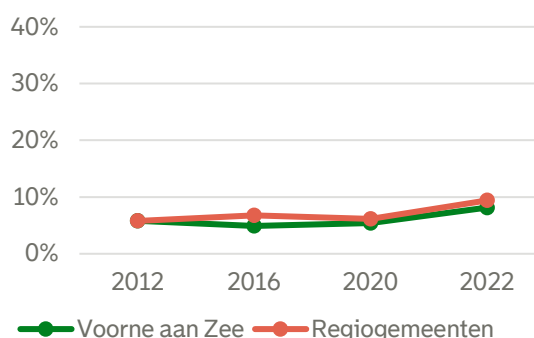
Figuur 6.1. Heeft psychische klachten

6.3 Angst en depressie

Voor screening op angst en depressie is gebruik gemaakt van de Kessler-10 vragenlijst. Bijna één op tien (8%) inwoners van Voorne aan Zee had de maand voor het onderzoek een hoog risico op een angststoornis of depressie. Dit is vergelijkbaar met de regio (9%) en Nederland (10%). Bij inwoners van 18- t/m 64 jaar nam het hoog risico op een angststoornis en depressie toe, van 7% in 2020 naar 10% in 2022.

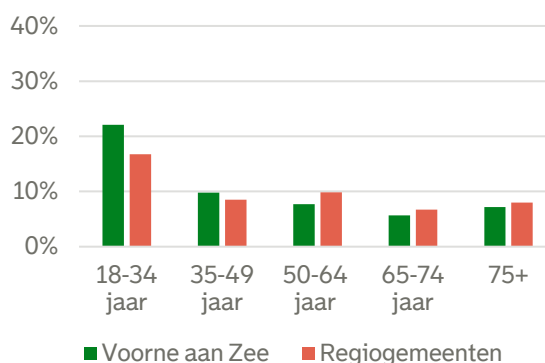
Figuur 6.2. Heeft een hoog risico op een angststoornis of depressie 18+

6.4 Suïcidegedachten

In de laatste twaalf maanden heeft 10% van de inwoners van Voorne aan Zee een enkele keer of zelfs vaak, serieus nagedacht over suïcide. Vrouwen hebben vaker suïcidegedachten dan mannen. Bij 18- t/m 34-jarigen komen deze gedachten vaker voor. Suïcidegedachten leiden niet altijd tot suïcidepogingen. Bij mannen komt suïcide vaker voor dan bij vrouwen.

Figuur 6.3. Heeft het laatste jaar er serieus over gedacht een eind te maken aan eigen leven

7 Stress en veerkracht

7.1 Stress

Iedereen ervaart weleens stress. Acute stress zorgt ervoor dat we zo goed mogelijk kunnen functioneren in een spannende situatie. Als men langdurig stress heeft kan dit leiden tot psychische klachten of een burn-out.

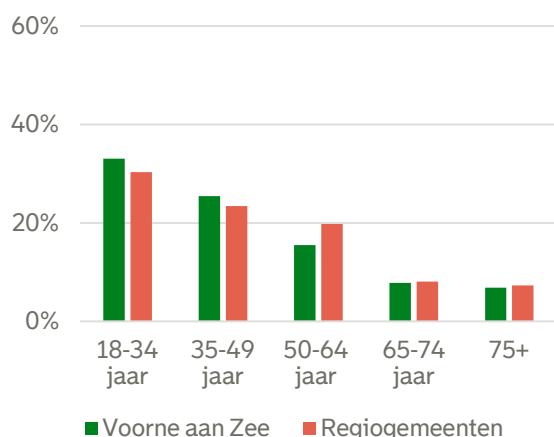
In Voorne aan Zee ervaart **18%** van de inwoners van 18 jaar en ouder (heel) veel stress op één of meerdere gebieden. **14%** van de inwoners ervaart stress op twee of meer gebieden. Dit is vergelijkbaar met de regio (**16%**) en Nederland (**16%**).

Top 5 bronnen van stress in Voorne aan Zee:

1. Werk (**10%**)
2. Geldzaken (**8%**)
3. Gezondheid (**8%**)
5. Familie of vrienden (**6%**)
6. Relatie (**5%**)

Volwassenen in de leeftijd van 18 t/m 49 jaar ervaren het meest stress.

Figuur 7.1. Heeft de afgelopen 4 weken (heel) veel stress ervaren

7.2 Veerkracht

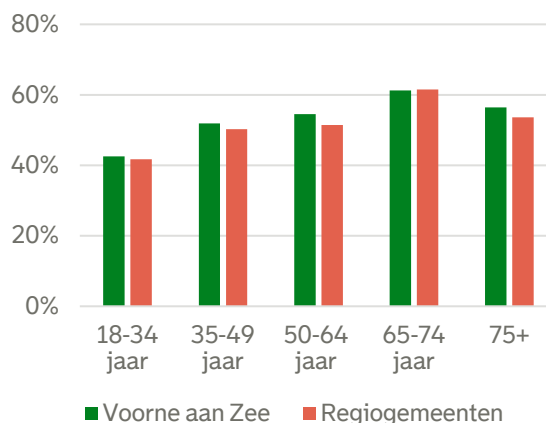
Veerkracht laat zien hoe iemand zich aanpast aan de uitdagingen van het leven. Veerkracht is een nieuw speerpunt in beleid en sluit aan bij het concept Positieve Gezondheid. Om dit te meten is

gebruik gemaakt van de Vita-16. Iemands veerkracht kan laag zijn, gemiddeld of hoog.

Veerkrachtige mensen vinden het minder moeilijk om zich door stressvolle gebeurtenissen heen te slaan en veren na een moeilijke periode meestal snel en gemakkelijk weer terug.

16% van de inwoners heeft een lage veerkracht. Dat is vergelijkbaar met de regio (**17%**) en Nederland (**17%**). Ruim de helft (**53%**) heeft een hoge veerkracht. Ook dit is gelijk aan de regio (**51%**) en iets hoger dan in Nederland (**50%**). Een hoge veerkracht komt vaker voor bij inwoners vanaf 65 jaar. Onder inwoners van 65 jaar en ouder is de veerkracht vaker hoog dan bij hun leeftijdsgenoten in Nederland (**59%** versus **55%**).

Figuur 7.2. (Zeer) hoge veerkracht

8 Eenzaamheid en emotionele steun

8.1 Eenzaamheid

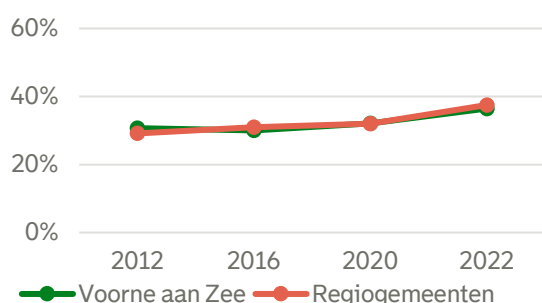
Sinds enkele jaren is 'Eén tegen eenzaamheid' een landelijke coalitie om eenzaamheid te verminderen. Vaak wordt dit ook opgepakt op lokaal niveau en het is ook een van de thema's binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord.

De 11-itemschaal van De Jong-Gierveld wordt gebruikt voor het bepalen van eenzaamheid.

Eenzaamheid komt veel voor. In Voorne aan Zee voelt **50%** van de inwoners van 18 jaar en ouder zich matig tot (zeer) sterk eenzaam. Dat is vergelijkbaar met de regio (**51%**) en Nederland (**49%**). Ruim één op de zeven inwoners van Voorne aan Zee voelt zich (zeer) ernstig eenzaam (**15%**). Inwoners van 18 t/m 23 jaar zijn vaker ernstig eenzaam dan hun leeftijdsgenoten in Nederland (**28%** versus **15%**). Volwassenen tot 65 jaar geven vaker aan (zeer) ernstig eenzaam te zijn dan bij de voorgaande meting (**12%** versus **20%**).

Binnen eenzaamheid wordt onderscheid gemaakt tussen sociale en emotionele eenzaamheid. Sociale eenzaamheid betreft onvoldoende contacten met andere personen in de naaste omgeving. Emotionele eenzaamheid gaat over het gemis van een intieme band. **36%** is sociaal eenzaam en **30%** is emotioneel eenzaam.

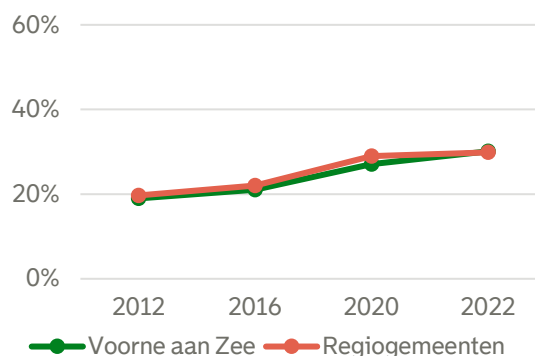
Figuur 8.1. Sociaal eenzaam 18+

Net als in de regio is er in Voorne aan Zee een toename van sociale eenzaamheid. Deze is onder volwassenen tot 65 jaar toegenomen (van **31%** in 2020 naar **38%** in 2022). Emotionele

eenzaamheid nam ook licht toe, maar dit verschil is niet significant.

Figuur 8.2. Emotioneel eenzaam 18+

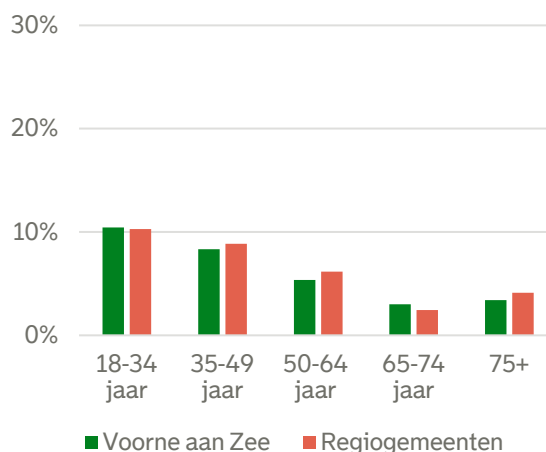

8.2 Emotionele steun

Bij emotionele steun gaat het onder meer om een steuntje in de rug krijgen of om goede raad of troost in geval van problemen. Of men emotionele steun mist, is bepaald met de acht vragen van de Sociale Steun Lijst (SSL-D).

Van de inwoners in Voorne aan Zee mist **6%** emotionele steun. Dat is vergelijkbaar met de regio (**7%**) en Nederland (**6%**). Inwoners tot 50 jaar missen het vaakst emotionele steun.

Figuur 8.3. Mist emotionele steun

9 Mantelzorg en vrijwilligerswerk

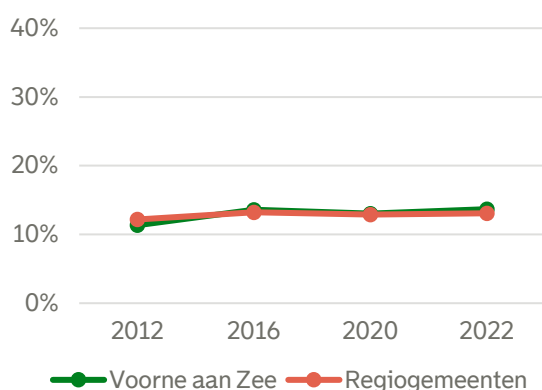
9.1 Mantelzorg geven

In het Gezond en Actief Leven Akkoord is het versterken van de sociale basis een thema. Hieronder valt het versterken van de informele zorg door middel van extra ondersteuning voor mantelzorgers.

Mantelzorg is de zorg die iemand geeft aan een bekende uit zijn of haar omgeving die voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt is. Dit kan een partner, kind of vriend zijn. Iemand is mantelzorger als de zorg minimaal drie maanden duurt of als degene zorg biedt voor minimaal acht uur per week. Mantelzorg bestaat onder andere uit het doen van het huishouden, wassen en aankleden, gezelschap houden, vervoer en het regelen van geldzaken.

In Voorne aan Zee is **14%** van de inwoners van 18 jaar en ouder mantelzorger. Dat is vergelijkbaar met de regio (**13%**) en Nederland (**13%**). Vrouwen en 65-plussers zijn vaker mantelzorger. Het percentage mantelzorgers in Voorne aan Zee is gelijk aan dat van 2020.

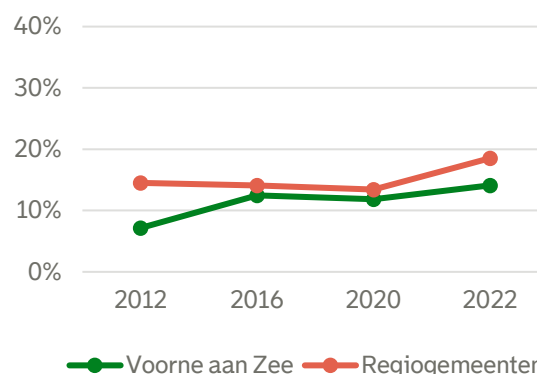
Figuur 9.1. Mantelzorger 18+ (minimaal 3 maanden en/of minimaal 8 uur per week)

9.2 Zwaar belaste mantelzorger

Intensief en langdurig zorgen kan als zwaar worden ervaren. Van de mantelzorgers in Voorne aan Zee voelt **20%** zich tamelijk tot zwaar overbelast. Dit is vergelijkbaar met de regio (**18%**) en Nederland (**19%**). Het aandeel mantelzorgers dat overbelast is, is in de regio toegenomen. Ook voor Voorne aan Zee is er een stijging ten opzichte van voorgaande meting, maar het is geen significante toename.

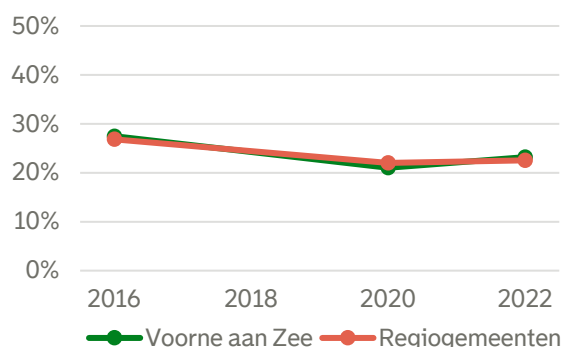
Figuur 9.2. Tamelijk zwaar belast tot overbelast als mantelzorger 18+ (% van de mantelzorgers)

9.3 Vrijwilligerswerk

Bijna een kwart (**23%**) van de inwoners van Voorne aan Zee doet vrijwilligerswerk. Dat is vergelijkbaar met de regio (**23%**) en Nederland (**25%**). Het percentage vrijwilligers is in 2022 vergelijkbaar met het aandeel in 2020, maar lager dan in 2016.

Figuur 9.3. Doet vrijwilligerswerk 18+

10 Financiële situatie

10.1 Inkomen

De inflatie in 2022 was de hoogste sinds 1975. In 2022 waren consumentengoederen en diensten gemiddeld 10,2% duurder dan een jaar eerder (CBS). Hoewel de inflatie in de loop van het jaar verbreedde naar producten zoals voeding, droeg vooral de snelle prijsstijging van energie bij aan de hoge inflatie in 2022. Steeds meer mensen hebben moeite met rondkomen.

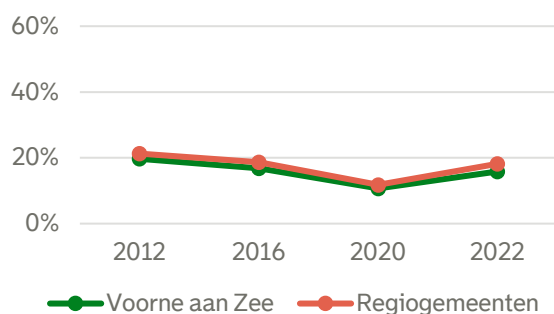
Het sociaal minimum is het minimale bedrag dat iemand volgens de overheid nodig heeft om in het levensonderhoud te voorzien. Op 1 januari 2022 was dit bedrag € 1.091 per maand voor alleenstaanden en € 1.560 per maand voor gehuwden (Rijksoverheid). Voor toeslagen en gemeentelijke regelingen wordt vaak een grens gehanteerd van bijvoorbeeld 120% van het sociaal minimum.

In Voorne aan Zee heeft **5%** van de inwoners van 18 jaar en ouder een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Dit is vergelijkbaar met de regio (**7%**) en minder dan in Nederland (**8%**).

10.2 Moeite met rondkomen

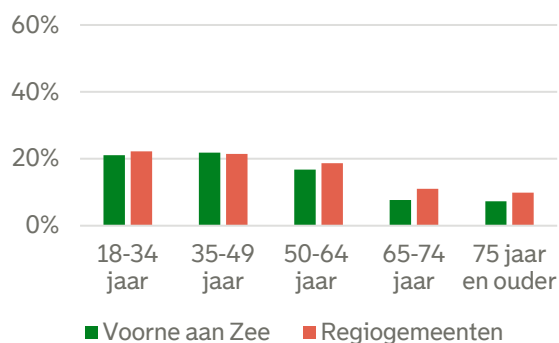
Ruim één op de zes (**16%**) inwoners van Voorne aan Zee heeft enige tot grote moeite met rondkomen. Dat is vergelijkbaar de regio (**18%**) en Nederland (**19%**). Het aandeel onder 65-plussers (**8%**) is lager dan bij leeftijdsgenoten in de regio (**11%**) en Nederland (**11%**). In Voorne aan Zee nam het aandeel dat moeite heeft met rondkomen toe van **11%** in 2020 tot **16%** in 2022.

Figuur 10.1. Moeite met rondkomen 18+

Inwoners tot 64 jaar geven vaker aan moeite met rondkomen te hebben dan inwoners van 65 jaar en ouder.

Figuur 10.2. Moeite met rondkomen

11 Wat valt op in Voorne aan Zee?

Afname ervaren gezondheid

Volwassenen tot 65 jaar oordelen minder positief over hun gezondheid dan in 2020, maar vergelijkbaar met hun leeftijdsgenoten in Nederland.

Voorals mensen die moeite hebben om financieel rond te komen, geven aan dat hun gezondheid is verslechterd. De omvang van het aandeel inwoners met een chronische ziekte of aandoening verschilt niet van de voorgaande meting. Wel geven 18- t/m 64-jarigen vaker dan hun leeftijdsgenoten in Nederland (29% versus 25%) aan door hun ziekte/aandoening beperkt te zijn in het dagelijks leven en nam dit aandeel toe ten opzichte van de meting in 2020 (24%).

Een deel van de inwoners ondervindt nog lichamelijke en psychische klachten door corona

Vijf procent van de volwassenen in Voorne aan Zee is langer dan 3 maanden geleden besmet geweest met het coronavirus en geeft aan daar nu nog klachten van te hebben. Eén procent heeft een verhoogd risico op PTSS door het meemaken van een ingrijpende corona gerelateerde gebeurtenis.

Obesitas toegenomen en hoger dan gemiddeld

56% van de volwassenen in Voorne aan Zee is te zwaar. Eén op de vijf (21%) heeft obesitas en dat is hoger dan gemiddeld in Nederland. Het aandeel 18- t/m 64-jarigen met obesitas nam van 16% in 2020 toe tot 21% in 2022. In Voorne aan Zee voldoen 18- t/m 64-jarigen vaker aan de beweegrichtlijn, maar sporten minder vaak dan gemiddeld in Nederland.

Meer volwassenen voldoen aan richtlijn voor alcohol

Volwassenen tot 65 jaar voldoen vaker aan de richtlijn voor alcoholgebruik dan hun leeftijdsgenoten in Nederland. Ongeveer één op de zeven

(15%) inwoners rookt tabak, dit is vergelijkbaar met 2020 en met de regio en Nederland.

Hoog risico op angststoornis en depressie toegenomen

In Voorne aan Zee is de mentale gezondheid vergelijkbaar met het gemiddelde in de regio en in Nederland. Bijna één op de vijf (19%) inwoners heeft lichte tot ernstige psychische klachten. Eén op de tien volwassenen tot 65 jaar heeft een hoog risico op een angststoornis of depressie. Dit is hoger dan bij de voorgaande meting (7%).

De helft van de inwoners ervaart eenzaamheid

Eenzaamheid komt in Voorne aan Zee (50%) net als in de regio en Nederland veel voor. Eén op de vijf (20%) 18- t/m 64-jarigen is (zeer) ernstig eenzaam, dit is hoger dan bij de voorgaande meting (12%). De omvang van sociale eenzaamheid is in Voorne aan Zee net als in de regio toegenomen.

Aandeel mantelzorgers stabiel

Het aandeel mantelzorgers is stabiel, maar het aandeel dat belast is, is regionaal toegenomen. In Voorne aan Zee is zowel het aandeel mantelzorgers als het aandeel overbelaste mantelzorgers stabiel.

Vrijwilligerswerk stabiel, maar onder niveau van 2016

In Voorne aan Zee is het aandeel dat vrijwilligerswerk doet vergelijkbaar met de regio en Nederland. Het aandeel is vergelijkbaar met de meting tijdens de coronalockdown in 2020, maar lager dan in 2016.

Meer volwassenen hebben moeite met rondkomen

Het aandeel inwoners dat moeite heeft met rondkomen is lager dan in de regio en Nederland. Toch nam ook hier het aandeel dat moeite heeft met

rondkomen toe. Met name inwoners van 18 t/m 64 jaar hebben vaker dan bij de voorgaande meting moeite met rondkomen (van 13% in 2020 tot 19% in 2022).

12 Contact en bronverwijzing

Vragen over onderzoek

Heeft u vragen over het onderzoek of hulp nodig bij de duiding van de cijfers?

Neem dan contact op met Team Onderzoek via Gezondheidsmonitor@Rotterdam.nl.

Vragen over lokaal gezondheidsbeleid

Heeft u vragen over hoe u de cijfers kunt gebruiken in het lokale gezondheidsbeleid?

Neem dan contact op met uw adviseur publieke gezondheid Kees Quak via c.quak@Rotterdam.nl.

Bronvermelding

Het overnemen van gegevens uit deze publicatie is toegestaan met bronvermelding:

Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022, GGD'en, CBS en RIVM.

Cijfers van alle gezondheidsmonitors op Gezondheid in kaart

Meer cijfers en publicaties over de gezondheid van de inwoners zijn te vinden op www.gezondheidin-kaart.nl.

Bijlage A Indicatoren GALA

Onderstaande indicatoren zijn relevant voor het Gezond Actief Leven Akkoord [Brede-SPUK – Gezond en Actief Leven \(gezondactiefleven.nl\)](#). Vetgedrukte cijfers wijken significant af van het gemiddelde in Voorne aan Zee. **Groen** gunstig t.o.v. de regiogemeenten of Nederland. **Rood** ongunstig t.o.v. de regiogemeenten of Nederland.

Indicator	Voorne aan Zee	Regiogemeenten	Nederland
(Zeer) goede ervaren gezondheid			
18-64 jaar	72%	71%	73%
65 jaar en ouder	63%	62%	61%
Rookt			
18-64 jaar	18%	18%	19%
65 jaar en ouder	9%	9%	9%
Drinkt niet of maximaal 1 glas per dag			
18-64 jaar	45%	47%	39%
65 jaar en ouder	54%	55%	52%
Drinkt overmatig			
18-64 jaar	6%	5%	7%
65 jaar en ouder	8%	7%	7%
Matig overgewicht			
18-64 jaar	33%	36%	33%
65 jaar en ouder	41%	41%	40%
Ernstig overgewicht (obesitas)			
18-64 jaar	21%	18%	15%
65 jaar en ouder	21%	19%	17%
Geeft mantelzorg			
18-64 jaar	13%	12%	13%
65 jaar en ouder	15%	15%	15%
Hoog risico op angststoornis of depressie (K10)			
18-64 jaar	10%	11%	11%
65 jaar en ouder	3%	4%	4%
Lichte tot ernstige psychische klachten (MHI-5)			
18-64 jaar	21%	23%	23%
65 jaar en ouder	14%	16%	14%
Voldoet aan de beweegnorm			
18-64 jaar	47%	46%	50%
65 jaar en ouder	40%	35%	39%
Sport wekelijks			
18-64 jaar	55%	55%	59%
65 jaar en ouder	36%	34%	39%
Is in het afgelopen jaar gevallen			
65 jaar en ouder	33%	34%	-
Is bang om te vallen			
65 jaar en ouder	5%	6%	-

Brielle

Vetgedrukte cijfers wijken significant af van het gemiddelde van Brielle. **Groen** gunstig t.o.v. de regiogemeenten of de rest van Voorne aan Zee. **Rood** ongunstig t.o.v. de regiogemeenten of de rest van Voorne aan Zee. Er wordt getoetst of Brielle afwijkt van Hellevoetsluis en Westvoorne samen, dus niet ten opzichte van het totale gemiddelde van Voorne aan Zee. De tabel toont wel het gemiddelde van Voorne aan Zee.

Indicator	Brielle (N=696)	Regioge- meenten	Voorne aan Zee
(Zeer) goede ervaren gezondheid			
18-64 jaar	77%	71%	72%
65 jaar en ouder	61%	62%	63%
Rookt			
18-64 jaar	17%	18%	18%
65 jaar en ouder	9%	9%	9%
Drinkt niet of maximaal 1 glas per dag			
18-64 jaar	41%	47%	45%
65 jaar en ouder	57%	55%	54%
Drinkt overmatig			
18-64 jaar	6%	5%	6%
65 jaar en ouder	8%	7%	8%
Matig overgewicht			
18-64 jaar	33%	36%	33%
65 jaar en ouder	38%	41%	41%
Ernstig overgewicht (obesitas)			
18-64 jaar	19%	18%	21%
65 jaar en ouder	22%	19%	21%
Geeft mantelzorg			
18-64 jaar	16%	12%	13%
65 jaar en ouder	14%	15%	15%
Hoog risico op angststoornis of depressie (K10)			
18-64 jaar	8%	11%	10%
65 jaar en ouder	2%	4%	3%
Lichte tot ernstige psychische klachten (MHI-5)			
18-64 jaar	20%	23%	21%
65 jaar en ouder	12%	16%	14%
Voldoet aan de beweegnorm			
18-64 jaar	40%	46%	47%
65 jaar en ouder	43%	35%	40%
Sport wekelijks			
18-64 jaar	55%	55%	55%
65 jaar en ouder	38%	34%	36%
Is in het afgelopen jaar gevallen			
65 jaar en ouder	35%	34%	33%
Is bang om te vallen			
65 jaar en ouder	6%	6%	5%

Hellevoetsluis

Vetgedrukte cijfers wijken significant af van het gemiddelde van Hellevoetsluis. **Groen** gunstig t.o.v. de regiogemeenten of rest Voorne aan Zee. **Rood** ongunstig t.o.v. de regiogemeenten of rest Voorne aan Zee. Er wordt getoetst of Hellevoetsluis afwijkt van Brielle en Westvoorne samen, dus niet ten opzichte van het totale gemiddelde van Voorne aan Zee. De tabel toont wel het gemiddelde van Voorne aan Zee.

Indicator	Hellevoetsluis (N=735)	Regioge- meenten	Voorne aan Zee
(Zeer) goede ervaren gezondheid			
18-64 jaar	69%	71%	72%
65 jaar en ouder	64%	62%	63%
Rookt			
18-64 jaar	20%	18%	18%
65 jaar en ouder	8%	9%	9%
Drinkt niet of maximaal 1 glas per dag			
18-64 jaar	48%	47%	45%
65 jaar en ouder	54%	55%	54%
Drinkt overmatig			
18-64 jaar	5%	5%	6%
65 jaar en ouder	7%	7%	8%
Matig overgewicht			
18-64 jaar	33%	36%	33%
65 jaar en ouder	42%	41%	41%
Ernstig overgewicht (obesitas)			
18-64 jaar	24%	18%	21%
65 jaar en ouder	21%	19%	21%
Geeft mantelzorg			
18-64 jaar	12%	12%	13%
65 jaar en ouder	17%	15%	15%
Hoog risico op angststoornis of depressie (K10)			
18-64 jaar	12%	11%	10%
65 jaar en ouder	3%	4%	3%
Lichte tot ernstige psychische klachten (MHI-5)			
18-64 jaar	23%	23%	21%
65 jaar en ouder	16%	16%	14%
Voldoet aan de beweegnorm			
18-64 jaar	48%	46%	47%
65 jaar en ouder	39%	35%	40%
Sport wekelijks			
18-64 jaar	52%	55%	55%
65 jaar en ouder	35%	34%	36%
Is in het afgelopen jaar gevallen			
65 jaar en ouder	31%	34%	33%
Is bang om te vallen			
65 jaar en ouder	5%	6%	5%

Westvoorne

Vetgedrukte cijfers wijken significant af van het gemiddelde van Hellevoetsluis. **Groen** gunstig t.o.v. de regiogemeenten of de rest Voorne aan Zee. **Rood** ongunstig t.o.v. de regiogemeenten of de rest van Voorne aan Zee. Er wordt getoetst of Hellevoetsluis afwijkt van Brielle en Westvoorne samen, dus niet ten opzichte van het totale gemiddelde van Voorne aan Zee. De tabel toont wel het gemiddelde van Voorne aan Zee.

Indicator	Westvoorne (N=642)	Regioge- meenten	Voorne aan Zee
(Zeer) goede ervaren gezondheid			
18-64 jaar	74%	71%	72%
65 jaar en ouder	64%	62%	63%
Rookt			
18-64 jaar	13%	18%	18%
65 jaar en ouder	12%	9%	9%
Drinkt niet of maximaal 1 glas per dag			
18-64 jaar	40%	47%	45%
65 jaar en ouder	53%	55%	54%
Drinkt overmatig			
18-64 jaar	7%	5%	6%
65 jaar en ouder	9%	7%	8%
Matig overgewicht			
18-64 jaar	34%	36%	33%
65 jaar en ouder	39%	41%	41%
Ernstig overgewicht (obesitas)			
18-64 jaar	15%	18%	21%
65 jaar en ouder	19%	19%	21%
Geeft mantelzorg			
18-64 jaar	13%	12%	13%
65 jaar en ouder	13%	15%	15%
Hoog risico op angststoornis of depressie (K10)			
18-64 jaar	10%	11%	10%
65 jaar en ouder	4%	4%	3%
Lichte tot ernstige psychische klachten (MHI-5)			
18-64 jaar	18%	23%	21%
65 jaar en ouder	13%	16%	14%
Voldoet aan de beweegnorm			
18-64 jaar	52%	46%	47%
65 jaar en ouder	40%	35%	40%
Sport wekelijks			
18-64 jaar	65%	55%	55%
65 jaar en ouder	36%	34%	36%
Is in het afgelopen jaar gevallen			
65 jaar en ouder	34%	34%	33%
Is bang om te vallen			
65 jaar en ouder	4%	6%	5%

GGD
Rotterdam-
Rijnmond